

Pădurile Moldovei

Realități, Probleme, Soluții

Mai, 2010

Pădurile de fag în Moldova, 2009 (Rezervația Naturală "Codrii")

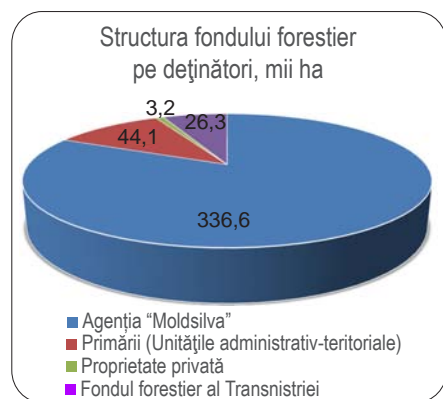
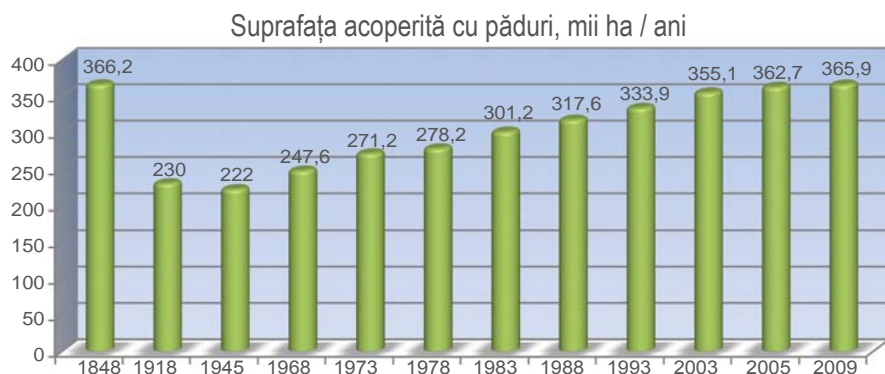
Structura fondului forestier

Conform datelor Cadastrului funciar al Republicii Moldova la 01.01.2010 suprafața totală acoperită cu vegetație forestieră este de 462,7 mii ha sau 13,7% din teritoriul țării, fondul forestier - 410,2 mii ha (12,1%); suprafața acoperită cu păduri - 365,9 mii ha (10,8%); vegetația forestieră din afara fondului forestier - 52,5 mii ha (30,9 mii ha perdele forestiere de protecție a câmpurilor agricole, drumurilor, râurilor și bazinelor acvatice etc., și 21,6 mii ha plantații de arbori și arbuști).

Autoritatea silvică centrală, Agenția „Moldsilva”, gestionează 336,6 mii ha (9,9%), inclusiv păduri – 302,2 mii ha (8,9%).

Suprafața de 44,1 mii ha (1,3%) se află în gestiunea primăriilor, iar 3,2 mii ha (0,1%) în proprietate privată.

Suprafața de 26,3 mii ha se află pe teritoriul Transnistriei.

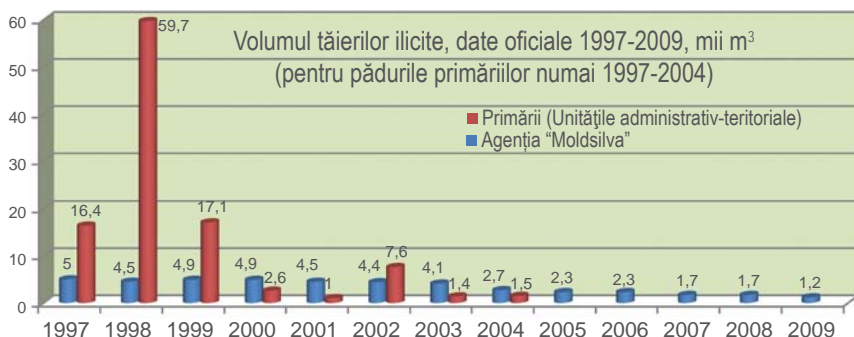

Problemele stringente

Tăieri ilicite

Conform datelor oficiale, numai în perioada 1997 – 2004 volumul tăierilor ilegale în Republica Moldova a constituit 142,3 mii m³, dintre care 35 mii m³ (24,6%) comise în fondul forestier administrat de Agenția „Moldsilva”, iar 107,3 mii m³ (75,4%) - în pădurile și vegetația forestieră administrată de primării. Astfel valoarea totală a pagubelor a depășit suma de 10 mln. lei.

Conform Comisiei Europene anual pe glob sunt defrișate 13 milioane de hectare de pădure. Pierderile anuale din cauza tăierilor ilicite constituie 10-15 miliarde Euro (<http://europa.eu>). Exploatarea forestieră ilegală este o problemă gravă pentru multe țări din Europa și Asia de Nord, unde pădurile sunt o sursă de existență pentru aproximativ 170 de milioane de oameni, iar veniturile anuale din resursele forestiere constituie aproximativ 25 miliarde dolari SUA (20% din lemnul comercial global) (<http://www.illegal-logging.info>). Tăierile ilicite afectează nu numai starea pădurilor, dar și comunitățile locale dependente de pădure.

Braconajul

Vânătorii ilegali (vânătorii animalelor sălbatice fără autorizație, în perioada interzisă și/sau în locul interzis, fie cu unelte și metode nepermise) se sancționează conform Art. 233 al Codului Penal și Art. 128 al Codului Contravențional al Republicii Moldova. Actul normativ care reglementează vânătoarea este Regulamentul gospodăriei cinegetice, anexat la Legea regnului animal.

Rezultatele controalelor efectuate de Inspectoratul Ecologic de Stat
(întreg teritoriul Republicii Moldova)

Indicatori / Anii	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Procese-verbale întocmite	58	141	225	119	208	286	129	143
Arme ridicate de la contravenienți	58	38	23	27	33	260	86	65
Prejudiciul cauzat (Lei)	11844	1188	11382	8831	17818	63517	60486	30150

Boli și dăunători

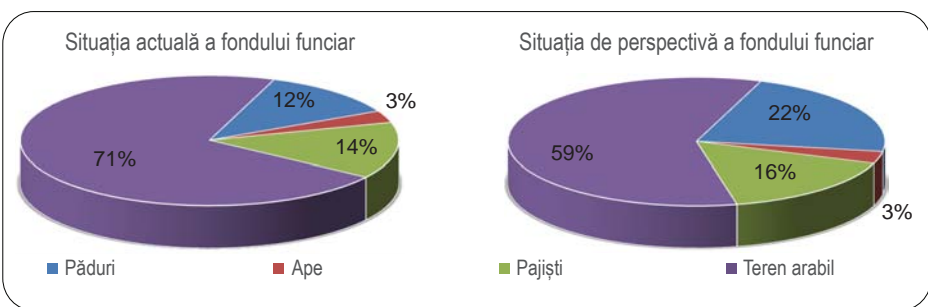
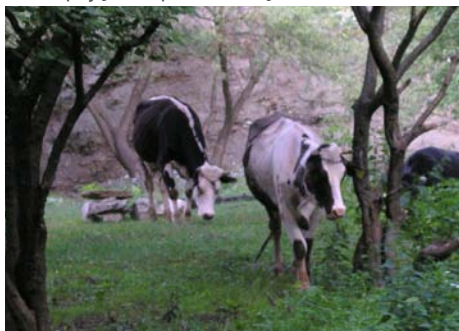
Din cauza condițiilor fizico-geografice Moldova se află în zona de risc sporit privind apariția de dăunători și boli. Pădurile sunt afectate de numeroase specii de insecte, în special de dăunători defoliatori și xilofagi. Suprafața focarelor de dăunători variază de la an la an, ajungând până la 30% din suprafața pădurilor. Combaterea aeriană anuală a dăunătorilor se efectuează în proporție de până la 50% din suprafața focarelor.

Dinamica focarelor de dăunători și suprafețele supuse combaterii aeriene

Indicatori / Ani	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Suprafața focarelor, mii ha	63,6	69,9	95,7	77,7	75,8	78,2	104,8	95,3	82,4	45,0	30,4	17,4
Suprafața supusă combaterii aeriene, mii ha	8,8	10,3	1,2	24,1	0,0	7,5	20,6	26,4	20,6	1,8	15,8	16,9
Pondere din suprafața afectată de focare, %	13,8	14,7	1,3	31,0	0,0	9,6	19,7	27,7	25,0	4,0	52,0	97,1

Pășunat ilicit și abuziv

Una din problemele stringente care afectează direct sau indirect fondul forestier național este pășunatul abuziv și neautorizat pe terenurile fondului forestier național. Pajiștile (sau suprafețele de teren acoperite cu vegetație ierboasă perenă folosită pentru hrana animalelor prin pășunat sau cosit) constituie 14% din fondul funciar actual al Moldovei. La nivelul productivității actuale 1 ha de pajiște asigură cu nutrețuri în medie 0,3 vite cornute mari sau 2 ovine. Șeptelul existent în Moldova este de 625 mii unități vite mari, depășește de circa șase ori capacitatea actuală a pajiștilor de a asigura animalele cu hrana. Din această cauză, se mărește presiunea șeptelului de vite asupra pădurilor. Fiind bine gospodărite, 1 ha de pajiște ar putea întreține 1,5 – 2,0 vite cornute mari sau 10-14 ovine.

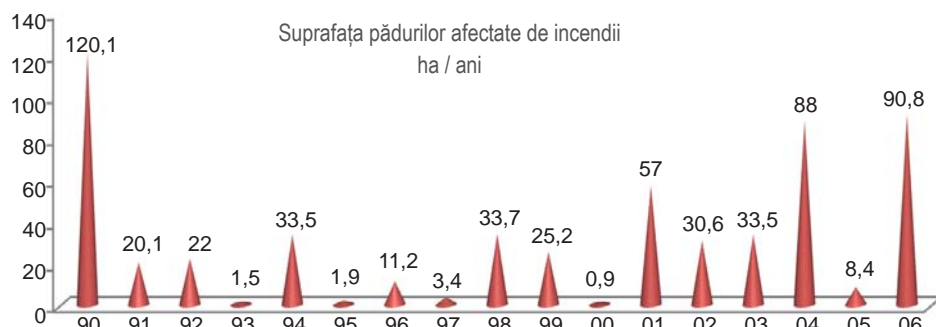
Chiciura

Consecințe grave au fost produse de chiciura din noiembrie 2000, care a afectat puternic pădurile din județele Edineț, Soroca, Orhei, Ungheni, Chișinău și Bălți. Suprafața pădurilor afectate a constituit circa 50 mii ha, provocând pagube substanțiale. În februarie 2010 fenomenul s-a repetat dar cu o intensitate mai mică. Chiciura va influența negativ evoluția pădurilor afectate pe o perioadă îndelungată. Se va diminua volumul creșterilor anuale de masă lemnoasă în arboretele afectate, acesta constituind în unele arborete sub 50 la sută din indicele normal.

Incendiile

Suprafața pădurilor afectate de incendii variază în funcție de condițiile climatice din sezonul estival. În contextul schimbărilor climatice, conform prognozelor specialiștilor, incendiile de pădure pot deveni o problemă majoră. Chiar dacă pădurile din Moldova sunt în proporție de 95% alcătuite din specii de foioase, mai puțin afectate de incendii, în verile secetoase se aprinde și arde foarte repede covorul de iarbă uscată din plantațiile forestiere, din arboretele de salcâm sau cele cu consistență redusă. În rezultatul incendiilor are loc pârlirea scoarței arborilor după care aceștia se usucă. Acțiunile intenționate de aprindere a vegetației uscate pot provoca incendii mari în păduri.

Îmbunătățirea guvernării și aplicării legislației

Procesul FLEG

Îmbunătățirea aplicării legislației forestiere și a guvernării (FLEG – Forest Law Enforcement and Governance) este o inițiativă politică a Grupului celor Opt (G8), un proces participativ internațional de formulare și implementare a politicii și practicii menite să asigure dezvoltarea durabilă a sectorului forestier, combaterea tăierilor ilicite și a comercializării neautorizate a masei lemnoase asociate acestora. În contextul global al schimbărilor climatice și conservării biodiversității, procesul FLEG capătă o importanță deosebită și presupune multiple conexiuni cu alte inițiative legate de conservarea și gestionarea resurselor naturale.

Programul ENPI-FLEG

Programul „Îmbunătățirea aplicării legislației forestiere și guvernării în cadrul Inițiativei Politice Europene de Vecinătate (ENPI-FLEG) cu țările din Europa de Est și Rusia” finanțat de Comisia Europeană este un răspuns la activitățile ilegale în domeniul forestier cu care se confruntă țările participante (Armenia, Georgia, Azerbaidjan, Moldova, Ucraina, Belarus și Rusia).

Programul este rezultatul unui acord între Comisia Europeană și Banca Mondială în parteneriat cu Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii și Fondul Mondial pentru Natura Sălbatică.

Programul tinde să asigure aplicarea prevederilor legale în sectorul forestier și să stabilească o legătură strânsă între cele trei categorii-țintă:

- Guverne (Ministere, Departamente, Parlamentari, autoritățile judiciare, autoritățile locale, organele vamale)
- Societatea civilă (ONG-uri, organizații comunitare și comunități dependente de pădure)
- Sectorul privat (în special companiile de prelucrare și comercializare a lemnului)

Chear și inițiativele bine concepute pot falimenta, dacă nu există o înțelegere politică și o cooperarea la nivel înalt. În Moldova Programul ENPI-FLEG este implementat de Banca Mondială (BM) și Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (IUCN), și presupune implicarea tuturor părților cointeresate. Demarând în 2009, programul s-a axat pe efectuarea a două studii analitice (tăieri ilicite, marketing), perfectarea legislației forestiere, organizarea procesului de instruire a personalului sectorului forestier, serviciului vamal, autorităților publice locale, autorităților judiciare și Ministerului de interne.

Web site-ul oficial (regional) al programului ENPI-FLEG este: www.enpi-fleg.org

Web site-ul național al programului ENPI-FLEG este: www.icas.com.md/fleg

Organizații implementatoare ale Programului ENPI-FLEG

	Banca Mondială reprezintă una dintre cele mai mari surse de finanțare și de asistență pentru țările în curs de dezvoltare. Scopul ei principal este ajutorarea celor mai sărace populații și state, folosindu-și resursele financiare și umane, precum și experiența bogată, pentru a reduce sărăcia din țările în curs de dezvoltare, sporind nivelul creșterii economice și îmbunătățind nivelul de trai. www.worldbank.org	Prezenta publicație este realizată de către Oficiul FLEG Moldova (parteneriatul - IUCN, Banca Mondială, ICAS Chișinău, Agenția Moldsilva) în cadrul programului ENPI-FLEG cu suportul financiar al Comisiei Europene. Conținutul publicației nu reflectă neapărat opinia oficială a Uniunii Europene.
	Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (IUCN) reunește 83 de state, peste 110 agenții guvernamentale și 800 organizații non-guvernamentale, circa 10.000 de experți și oameni de știință din 181 țări. Misiunea IUCN este să influențeze, să încurajeze și să asiste societățile din întreaga lume pentru a conserva integritatea și biodiversitatea naturii, să asigure ca orice utilizare a resurselor naturale să fie echitabilă și durabilă din punct de vedere ecologic. www.iucn.org	FLEG Office Moldova Calea Iesilor str. 69, 2069 Chișinău Office: + (373) 22 921574 valeriu.caisin@enpi-fleg.org aurel.lozan@enpi-fleg.org alexandru.varzari@enpi-fleg.org imagini de: V. Caisin, A. Lozan, ICAS
	Fondul Mondial pentru Natura Sălbatică (WWF) este una din cele mai mari organizații de protecție a naturii sălbatice din lume, cu peste 5 milioane de membri și cu o rețea de reprezentanțe în peste 90 de țări. Misiunea organizației este de a opri degradarea mediilor naturale și găsirea unor soluții armonioase între viața omului și natură prin conservarea diversității biologice, folosirea durabilă a resurselor naturale regenerabile și reducerea poluării. www.panda.org	 MOLDSILVA AGENȚIA PENTRU SILVICULTURA
		 Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice ICAS Republica Moldova